

Novopohanství se vztahem k neonacismu

Petra Vejvodová, Ph.D.

Pohanství a novopohanství I.

- Pohan (*paganus* = vesničan) – původně římské označení barbarů vyznávajících nepochopitelná náboženství
- křesťanství jako státního náboženství - pohan synonymem pro nekřesťana
- **Pohanství ≠ nekřesťanství**; výraz určitého světonázoru určité skupiny
- Pohanství neboli paganismus (novopohanství – neopaganismus)

Pohanství a novopohanství II.

- *V předkřesťanské době je možné nalézt člověka přirozeně dobrého, nezkaženého společenskými institucemi, žijícího v přirozeném souladu se svým okolím i sám se sebou.*
- rovnováha člověka s přírodou
- obřady a rituály spojené s přírodou
- silná etika osobní svobody a nutnost pozitivně se angažovat ve společenském dění

Pohanství a novopohanství III.

- Řada pohanských zvyků i v křesťanství
- *Polyteistické náboženství s jedním bohem v popředí*
- 3 hlavní a nejdůležitější tradice, ke kterým se pohanství vrací:
 - Keltská
 - Germánská (Severská)
 - Slovanská (někdy také jako Baltskoslovanská)
- Čarodějnické pohanství Wicca

Keltská tradice:

- Druidové a bardové
- Návrat k přírodě
- Obnova keltských obřadů a tradic

Slovanská tradice:

- Někdy využíváno pro prosazení panslovanských idejí a sjednocení slovanských národů
- není přirozeně extremistická či netolerantní!
- harmonizace člověka s přírodou

Germánská tradice I.

- Spojena s posilováním německého národního sebevědomí
- První impuls z oblasti vědy - zájem o árijskou civilizaci na konci 18. století
- 19. století - rasový výklad dějin – teze o nadřazenosti árijské rasy
- **Guido von List**
- 1887 - okultní společnost **Vrilly** – rasistické a antisemitistické ideje

Temná apokalypsa v severské mytologii

- RAGNAROK – tzn. konec světa, poslední bitva mocností dobra a zla
- Podle legendy má být svět opět obnoven - přežije několik dobrých bohů a jeden lidský pár
- Ragnarok - souvislost s tzv. rasovou svatou válkou (RAHOWA – Racial Holy War)

Germánská tradice II.

- 1918 založena okultistická společnost **Thule** - germánské náboženského dědictví, runové písmo; podíl na vzniku NSDAP; podpora ariosofického učení
- Nacistický režim z okultní nacionalistické atmosféry zdatně těžil
- společnost **Ahnenerbe** (1935)

Ódinismus (Wotanismus)

- = Germánské novopohanství přijímající myšlenky radikálního nacionalismu
 - Podle hlavního boha Ódina nebo Wotana
 - ódinismus je i pojmem pro nerasistické pohanství – tzn. problémy s pojmoslovím
 - Obecně Ódinismus odkazuje na více filozofické germánské novopohanství
 - **Wotanismus** - přímá souvislost s rasově motivovanými novopohany
 - **David Lane**

Wotanismus a David Lane

- WOTAN = „Will of The Aryan Nation“
- Neonacistické organizace (i pohanské) často používají jako heslo tzv. 14 slov:
„We must secure the existence of our people and the future
for white children“

Archetyp Wotana

- Esej C.G. Junga z roku 1936 – wotanismus je zakořeněn v genetickém charakteru a kolektivní identitě
- Archetyp Wotana vyvolává násilné a neklidné účinky v kolektivním životě Němců
- Po roce 1933 lid třetí říše plně ovládnutý silou Wotanova archetypu
- Hitler jako mesiáš

Wotanismus, ódinismus aneb severské rasové pohanství

- Neonacistické organizace propagují pohanství jako náhled na svět a prostředek jak bojovat proti rovnostářským a universalistickým ideám křesťanství
- chápáno jako výraz různorodosti organických národů a organických jedinců
- Militantní rasistické pohanství prosazující bílou árijskou revoluční cestu
- Odmítání globalizace

Varg Vikernes a Norská pohanská fronta

- germánské rasistické novopohanství
- Vikernes v roce 1993 prohlásil založení organizace Norská pohanská fronta (Norsk Hedensk Front), sám sebe označil za vůdce
- NHF měla „zachránit germánský lid ze spárů žido-křesťanství“

Všegermánská pohanská fronta I. (Allgermanische Heidnische Front)

- mezinárodní hnutí s národními pobočkami
- Cíl: **znovuobnovení pohanské a nacionálně socialistické Evropy**
- Pobočky v Norsku, Belgii, Dánsku, Nizozemí, Islandu, Německu, Švédsku, Rusku, Finsku a USA
- Aktivity: šíření osvěty a vzdělání

Všegermánská pohanská fronta II.

- Heslo „**Krev, půda, spiritualita**“
- AHF měla dopomoci ke sjednocení árijského lidu, jeho morálky a etiky v současném světě, který je zaplavován populární kulturou

Cymophane Publishing

- Distribuční centrum
- Podpora novopohanské neonacistické kultury
- Vydávání hudebních nosičů blackmetalových skupin , publikací s pohanskou a mytologickou tématikou

Německá pohanská fronta (Deutsche Heidnische Front)

- Nejvýznamnější pobočka AHF
- Založena 1998 **Hendrikem Möbusem** (zakladatel skupiny Absurd)
- Zpočátku ideologie DHF otevřeně rasistická a antisemitistická
- 2001 výměna lídrů – strategie vytvořit z NHF organizaci akceptovatelnou veřejností – navenek umírněné chování
- Hlavní aktivity zůstaly ve virtuálním prostoru

Švédská pohanská fronta (Svensk Hednisk Front)

- Dříve jedna z aktivnějších
- Úzké vazby na Norskou pohanskou frontu

Další organizace

Artgemeinschaft

- Německo (Berlín a Hamburk), od 1951
- cílem pečovat o severskou kulturu a šířit ji, spojeno s rasismem a antisemitismem

White Order Thule

- USA, od poloviny 90. let 20. století
- Velebení árijské rasy

Pohanská symbolika zneužitá (neo)nacismem

- pohanská symbolika není a priori vyjádřením nacistických idejí

Symbol slunečního kruhu (Sonnenrand) a svastika

- Svastika = šťastný, příznivý objekt
- Svastika používána již ve starověkých civilizacích (levotočivá, pravotočivá) – ať v pohanských společnostech, v Mezopotámii, či Indii (k odhánění zlých duchů), v Americe u indiánů
- V buddhismu (osvícení), v hinduismu (evoluce ve světě)

Runové písmo I.

- Původ ve starogermánském písmu Futhark
- Guido von List
- Nejznámější runou runa „Sowulo“ známá jako Sig-Rune

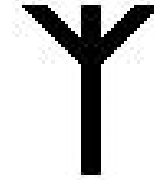

- Odal-Rune

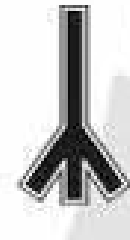

Runové písmo II.

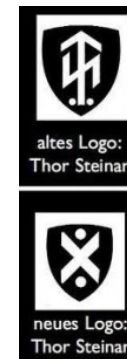
- **Leben-Rune** (runa života) – symbol života

- **Todes-Rune** (runa smrti) – symbol smrti

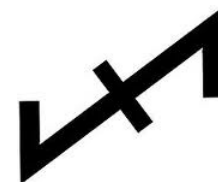

- **Tyr-Rune** – symbol boje, součást starého loga Thor Steinar

Další symboly I.

- **Vlčí hák** (Wolfsangel) – pohanský symbol s magickou silou pro ochranu před vlkodlaky
- **Černé slunce** (Schwarze Sonne) – dvanáctiramenná svastika nebo složenina dvanácti Sig-Run

- **Keltský kříž** – z keltské tradice, symbol keltských kněží (Druidů)

Další symboly II.

- **Wotan, Ódin** – nejvyšší germánský bůh
- **Thor** – bůh hromu s kladivem Mjöltnir

- **Valkýry**

- **Valhala**

Závěrem...

- Novopohanství v rámci neonacistického hnutí významným rysem – řada organizací a hnutí využívá pohanskou mytologii a symboliku pro posílení nacionalistických pozic
- Způsob jak legitimizovat boj proti současnému světovému systému
- Na druhou stranu novopohanství nepředstavuje v rámci neonacismu ucelenou a propracovanou ideovou základnu (nesystematické a automatické přebírání symboliky)
- Mnohdy výrazem odkazu na nacistické Německo než na samotnou podstatu pohanství
- Organizace prosazující ideje pohanství marginální, nevýrazné, s krátkou životností
- Spojení především na subkulturní úrovni (NS black metal, NS pagan metal)

Užitečná literatura:

- Goodrick-Clarke, N. (2002): *Černé slunce*. Praha: Eminent.
- Poewa, K. (2006): *New religions and the Nazis*. Abingdon: Routledge.
- Rudgley, R. (2006): *Vzkříšení pohanství*. Praha: Mladá fronta.
- Štampach, I.O. (2002) : *Současné neopohanství*. Dingir, č.1, roč. 11, s. 13-15.
On-line: <http://www.dingir.cz/archiv/Dingir102.pdf>
- Vojtíšek, Z. (nedat.): *Novopohanství a jeho přítomnost v české společnosti*. On-line: www.htf.cuni.cz/HTF-80-version1-NovopohanstviProTeologickouRevui.doc.